

Космологія в історії філософії

Анотація. Дисципліна «Космологія в історії філософії» знайомить студентів із широким обсягом матеріалу як в історичному плані, починаючи з часів виникнення філософських поглядів в античності і до наших днів, так і в теоретичному плані – в курсі розглядаються проблеми філософії природи, філософії природничих наук, філософії історії, важливі космогонічні, космологічні та натурфілософські питання. Разом з тим, ця програма має на меті підвищити загальнотеоретичний рівень підготовки студентів, виробити у них фахові навички праці з філософською літературою космологічного змісту. Дана дисципліна «Космологія в історії філософії» викладається для студентів ОС «Бакалавр» спеціальності «Філософія» на II курсі у I семестрі в обсязі 90 годин. З них лекційних – 30 години, семінарських – 14 години. Закінчується заліком у I семестрі. Курс «Космологія в історії філософії» передбачає ознайомлення студентів філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка з особливостями розвитку космології в історії філософії. Курс має важливе значення для розширення та поглиблення знань студентів в галузі історико-філософської науки і виступає неодмінною складовою підготовки сучасних фахівців з філософії.

Кількість кредитів: 3

Мета навчальної дисципліни: забезпечити студентів філософського факультету необхідним обсягом знань з космології в історії європейської філософії, ознайомити їх з різноманітними уявленнями про світобудову, місце та положення людини у всесвіті в історії філософії.

Попередні вимоги:

Студент повинен знати: базові знання з космології та її зв'язок з історією філософської думки; базові знання з історії розвитку окремих філософських традицій; знання історії космології, міфології, астрономії, фізики; навички порівняльного аналізу різних філософських систем у межах одного історико-філософського періоду.

Студент повинен вміти: перекладати з мови оригіналу та аналізувати матеріал і самостійно проводити історико-філософську роботу з опрацювання текстів; володіти термінологічно-категоріальним апаратом філософського дослідження; здобувати навички самостійного визначення та розкриття змісту основних філософських понять, термінів, категорій.

Основні теми курсу:

- Вступ до космології. Нариси з історії розвитку уявлень про світобудову
- Космологія та космогонія філософів досократиків. Поняття: космос, фіюзіс, логос
- Порівняльний аналіз концепцій Платона та Арістотеля
- Математичні дослідження космосу Птолемеєм. Трактат Альмагест
- Природна історія Гая Плінія. «Сатурналії» Макробі про римський календар
- Геліоцентризм. Революція М. Коперніка. «Зоряний вісник» Галілео Галілея.
- Порівняння космологічних вчень Кеплера та Галілея. Пантеїзм Дж. Бруно.
- Еволюційна космологія І. Канта як відповідь на теорії І. Ньютона
- Ейнштейн та теорія відносності. Е. Габбл про розширення Всесвіту
- Теорія Великого вибуху. Теорія інфляції. Модель розширення Фрідмана.

Мова викладання: українська.

Термін вивчення: дисципліна вивчається на 2 курсі ОПП «Філософія» в обсязі 90 годин, у тому числі 44 годин аудиторних занять (30 год. – лекційні заняття, 14 год. – семінарські заняття), 46 годин самостійної роботи

Форма контролю: залік

Викладач: д.ф.н., доц., доцент кафедри історії філософії Соболевський Ярослав Андрійович

Інформація про викладача: <https://hphd.kiev.ua/index.php/21-vykladachi-kafedry/46-kandydat-filosofskykh-nauk-asystent-yaa-sobolievskiy>